

1. Visie: dromen, durven en doen op de Meander

Op onze school bereiden leerlingen zich met respect voor elkaar en met vertrouwen in zichzelf, voor op de toekomst. Leerlingen krijgen de vrijheid en het vertrouwen om mee te beslissen over hun eigen manier van leren, door zelf inzicht te hebben in hun (eigen) leerroute. Ze leren in een fijne leeromgeving, gaan zelf op zoek naar oplossingen en weten dat zij fouten mogen (en moeten) maken om de volgende stap te kunnen zetten in hun eigen leerproces. De vrijheid om het werk zelf in te delen in combinatie met doelgericht onderwijs en zichtbare resultaten, zorgt ervoor dat iedere leerling plezier heeft in het leren op zijn of haar eigen niveau. Zelfbewust durven leerlingen vanuit hun eigen (on)mogelijkheden met elkaar en van elkaar te leren en uitdagingen aan te gaan. Zo leren zij voor het leven.

Onze visie zien wij in dalton-kinderen terug, want je bent een dalton-kind als deze uitspraken bij je passen:

- Ik leer voor het leven, mijn school is de wereld in het klein.
- Wat ik zelf kan, doe ik zelf. Daar leer ik het meeste van.
- Ik ben nieuwsgierig om te leren en leer van fouten maken.
- Als ik durf en als ik waag.....zie ik dat als een kans om te leren!
- Ik plan zelfstandig mijn daltontaken, deze vrijheid en verantwoordelijkheid kan ik aan.
- Ik mag keuzes maken binnen mijn eigen leerproces, waarbij er natuurlijk wel afspraken zijn waar ik rekening mee moet houden.
- Lukt iets niet, dan kan ik iemand anders vragen mij te helpen, want leren doen wij van en met elkaar.
- Door naar mezelf te kijken, reflecteer ik op hoe het vandaag is gegaan. Zo leer ik daarvan voor morgen.
- Als ik De Meander verlaat, ga ik positief de toekomst in.

2. Doel:

Ons doel is rust, structuur en duidelijkheid in de school. Dat zien we in de groepen op de volgende manier terug: de kinderen nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor hun eigen leren en gedrag (passend bij de visie van Dalton en "Visible Learning"); leerkrachten worden steeds meer regisseur van het onderwijsproces; kinderen worden steeds meer regisseur over hun eigen leerproces; wij hebben schoolbreed afspraken en daar handelen we allemaal naar.

Een tweede doel is dat de sfeer en leercultuur in de verschillende groepen positief verbeterd, waarbij het uitgangspunt is dat we op de Meander positief belonen en waarderen.

Ook in het kader van actief burgerschap en de beleving van veiligheid is het creëren van een goed pedagogisch klimaat een voorwaarde: respect, veiligheid, duidelijke normen en waarden, goede omgangsvormen en waardering voor de ander zijn daarin essentieel. Wij zijn een KiVa-school: samen maken we er een fijne school van.

Afspraken zijn vastgelegd in de kwaliteitskaart KiVa.

3. Aanpak en beleid belangrijk

Het pedagogisch klimaat staat op onze school schoolbreed centraal. We zien het als uitdaging om de zorg voor sociale veiligheid goed vorm te geven. Wij geven in alle groepen twee keer per week een KiVa-les, gekoppeld aan de KiVa-methode (en de thema's die schoolbreed centraal staan).

4. Verdere info:

Hoe ziet een veilige leeromgeving eruit, zodat je tot leren komt en ieder kind tot zijn recht komt?

Onderstaande punten leveren een belangrijke basis voor het creëren van een veilige school:

- Zone naaste ontwikkeling
- De leerkracht laat merken dat hij/zij er voor de kinderen is
- Er is ruimte om vragen te stellen
- Er is ruimte om samen te werken, van elkaar te leren
- Leerkrachten stelt grenzen aan gedrag
- Kinderen hebben het gevoel dat ze zich mogen uiten
- Een schone, overzichtelijke omgeving (rust, reinheid, regelmaat)
- Fysieke veiligheid, een leerkracht die betrokken is
- Iedereen wordt geaccepteerd
- Verwijzen naar omgangsregels; schoolregels
- Heb je een probleem en lukt het niet om zelf op te lossen: eerst naar de leerkracht, dan naar intern begeleider of directeur
- Ruimte voor nieuwsgierigheid
- Voldoen aan arbo-voorschriften
- Eerlijke, respectvolle communicatie
- Zorg voor de omgeving
- Mensen durven zich kwetsbaar op te stellen
- Stap voor stap leren
- Fouten maken mag
- Vertrouwen, betrokkenheid
- Kinderen opvoeden binnen de normen en waarden van de school
- Samenwerking met en informeren van ouders indien nodig

Met alle openbare scholen hebben we een veiligheidsprotocol/omgangsprotocol opgesteld. De eerste is besproken in de GMR, de tweede is besproken in de MR.

Centrale thema's daarin zijn: respect voor de ander, respect voor jezelf en respect voor je omgeving (zie website).

Deze thema's (en KiVa-thema's) zijn binnen de school concreet gemaakt door de schoolregels die zichtbaar in de school hangen, maar ook door met de hele groep afspraken vast te leggen en daar regelmatig aan te refereren. Deze afspraken hangen duidelijk zichtbaar in elke groep.

Binnen de Meander spreken we de leerkracht aan met meester of juf.

Algemene afspraken

Daltonprincipes

Zelfstandigheid, zelfverantwoordelijkheid en samenwerking zijn de elementen van Daltononderwijs die moeten zorgen voor een optimale individuele ontplooiing.

Daarbij hoort een goed pedagogisch klimaat, waarin het begrip "respect" de basis vormt.

Omgangsprotocol

Aan het einde van de zomervakantie wordt het omgangsprotocol van het voorgaande schooljaar duidelijk zichtbaar opgehangen. Bij wisseling van leerkracht, wordt dit protocol tijdens de overdracht doorgegeven.

Onze schoolregels

Op de Meander....

- .... leren we met en van elkaar;
- .... zijn we verantwoordelijk voor ons eigen gedrag;
- .... zorgen we voor elkaar en de omgeving;
- .... gaan we respectvol met elkaar om;
- .... zijn we rustig in de school.

De eerste 6 weken van het nieuwe schooljaar wordt er in alle groepen gewerkt aan groepsactiviteiten die het pedagogisch klimaat op een positieve manier beïnvloeden.

De klassenvergaderingen zijn voor groep 5 t/m 8: zie ook apart KiVa-katern. Start schooljaar ontvangt de penningmeester van deze groep het klassenbudget (€1,- per kind).

Een aanvullend boek om te raadplegen is "Grip op de groep". Hiervan is een exemplaar op school aanwezig. Grip op de groep gaat uitgebreid in op het groepsproces in een klas en hoe een leerkracht een positieve leeromgeving creëert aan het begin van het schooljaar. Grip op de groep is geen methode, maar biedt inzicht in processen die in een groep spelen en geeft handvatten om in een groep een positieve sfeer te maken.

Hoe ga ik met de groep om? Hoe hou ik orde en zorg ik voor een goede sfeer? Hoe voorkom ik pesten? Grip op de groep/ KiVa-map geeft antwoord op vragen waar leerkrachten direct mee te maken krijgen als zij voor de klas staan. Dit boek legt een basis, waarin kinderen kunnen leren in een prettige, positieve leeromgeving. Meer oefeningen, meer aandacht voor jongensgedrag: hoe ga je goed met hen om binnen de dynamiek van de groep. In een positieve groep is ordeproblematiek niet of nauwelijks aanwezig.

Na 6 weken stelt de leerkracht, samen met de kinderen, een nieuw omgangsprotocol op. Dit staat ook opgenomen in het overzicht aanbod samenwerkingsvaardigheden. In dit protocol staat beschreven en is vormgegeven hoe we met elkaar om willen gaan. We vermijden het woordje "niet" (voor de herfstvakantie hangt deze zichtbaar in de groep).

Samenwerkingsvaardigheden

Om met succes in een groepje samen te kunnen werken, hebben de kinderen samenwerkingsvaardigheden nodig. We kunnen er niet vanuit gaan dat alle kinderen deze vaardigheden vanzelf ontwikkelen. We besteden hier gericht aandacht aan. We hebben een indeling gemaakt van basis-, voortgezette en gevorderde samenwerkingsvaardigheden. Er is een grote overlap tussen samenwerkingsvaardigheden (kaarten) en rollen die kinderen nemen in de groep. Tijdens het aanbieden van samenwerkingskaarten bekijkt de leerkracht of er gedurende de twee weken ook een bijpassende rol kan worden ingezet. De samenwerkingskaarten die in een week centraal staan, hangen zichtbaar in de personeelskamer en centraal in de groep.

Binnen de school worden werkvormen van coöperatief leren ingezet om de betrokkenheid en actieve deelname van kinderen te bevorderen. Voorbeelden van vormen die gebruikt worden zijn:

- binnen- buitenkring

- tweetal-coach
- mix en koppel
- mix en ruil
- klein groepswerk/ groot groepswerk/placemat
- .....

Er is een overzicht van coöperatieve werkvormen die aangeleerd en gebruikt worden in de verschillende bouwen.

Hulp vragen en bieden

We leren de kinderen om eerst zelf te proberen om een probleem op te lossen. Wanneer hij/zij er niet uitkomt, mag er hulp gevraagd worden. In de kleutergroepen stimuleren we de kinderen om hulp te vragen aan zijn/haar maatje of aan een kind die hetzelfde werkje doet. We leren de kinderen om het antwoord niet voor te zeggen of het werk voor een ander te maken. We leren hen "het waarom" uit te leggen, voor te doen hoe iets moet. De leerkracht biedt hulp als dit nodig is. Het initiatief kan zowel bij de leerkracht als bij het kind liggen. Het moet voor de kinderen duidelijk zijn, wanneer ze met een vraag bij de leerkracht terecht kunnen en wanneer niet. Als het "niet storen tijd" is, kan de leerkracht niet gestoord worden. Het is erg belangrijk dat leerkrachten zich hier consequent aan houden. In de onderbouwgroepen gebruiken we de "schijf voor zelfstandig werken".

Veiligheidsbeleving

Scholen moeten volgens de wet met behulp van de monitor inzicht krijgen in drie belangrijke aspecten van veiligheid:

- hoe ervaren kinderen de sociale en fysieke veiligheid op school,
- hebben kinderen te maken met aantasting van de sociale en fysieke veiligheid,
- hoe is het gesteld met het welbevinden van kinderen op school?

Het eerste aspect wordt door veel scholen al gemonitord in bijvoorbeeld een leerling-tevredenheidspeiling. Natuurlijk is het veel eenvoudiger alle gegevens door de kinderen in één systeem in te laten vullen. Dat maakt het overleggen van de resultaten aan de inspectie ook gemakkelijk. De inspectie gebruikt bij hun oordeel over de veiligheid op onze school deze gegevens. Wij gebruiken hiervoor de KiVa-monitor, de opbrengsten worden gedeeld met de inspectie.

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen uit groep 1-2 vullen wij 'Kleuter in beeld' in. Twee keer per jaar wordt de leerling-monitor KiVa (groep 3 t/m 8) ingevuld, in oktober en april). (Zie de toetskalender).

In jan/febr worden er ook tevredenheidsenquetes (WMK-PO) afgenomen onder de leerkrachten en ouders (in een twee/vierjaarlijkse cyclus).

Aandachtspunten KiVa!

Hoe kunnen wij als school de resultaten van de KiVa! leerlingvragenlijst Leer- en leefklimaat zó interpreteren en omzetten in eventuele acties, dat we én binnen onze school proactief werken aan sociale veiligheid én aan de inspectie kunnen laten zien wat de veiligheidsbeleving en het veiligheidsbeleid op onze school inhouden? Dit wordt geanalyseerd en gecoördineerd door het KiVa-team. Resultaten en interventies worden besproken tijdens de groepsbesprekingen (zie toetskalender).

Hoe te handelen bij disrespectvol gedrag

(Waarbij we ervanuit gaan dat onze KiVa-basis ervoor zorgt dat dit niet nodig is)

Het uitgangspunt op de Meander is positief belonen en waarderen. Helaas blijkt in de praktijk soms, dat ons beleid voor sommige kinderen niet werkt en dat er dan iets anders nodig is.

We zien een (maatschappelijke) ontwikkeling in het omgaan met elkaar die we "verruwing" willen noemen. Uitdrukkingen, scheldwoorden en onbeschaafde manieren zijn bij een steeds grotere groep mensen een vanzelfsprekendheid aan het worden. Kinderen horen en zien vaak via het internet of op de tv, zaken die wij ongeschikt voor hen vinden. Daar wordt op school veel aandacht aan besteed door duidelijk aan te geven en voor te leven wat wij "normaal", is volgens onze normen en waarden, vinden. Dit betekent ook dat we daar, samen met ouders, de komende jaren nadrukkelijk aandacht (g)aan blijven besteden.

Doordat steeds meer kinderen sociaal emotionele problemen hebben en door het Passend Onderwijs- beleid wordt het steeds moeilijker alle kinderen de aandacht te geven die zij nodig hebben. Wij onderkennen steeds beter individuele verschillen en behoeften (o.a. door deskundigheid, een goed kindvolgsysteem en overleg met IB/RT-er en ouders.

Bovenstaande ontwikkelingen vragen veel van leerkrachten. Daarom zijn intervisie en collegiale consultatie en ondersteuning erg belangrijk. In het leerteam besteden we hier structureel aandacht aan, o.a. door tijd voor intervisie in te roosteren.

De afgelopen jaren is er middels teamtrainingen veel aandacht besteed aan de invoer van samenwerkend leren en samenwerkingsvaardigheden in de verschillende groepen. Ook zijn in dit kader verschillende methodes vernieuwd. De ervaring is dat deze manier van leren, passend bij daltononderwijs en 'Visible Learning', belangrijk is om het eigenaarschap en de intrinsieke motivatie van kinderen te verhogen en te versterken.

Bij 'moeilijke kinderen' die zich niet in positieve zin ontwikkelen binnen de KiVa-methode, hebben we de 'steungroepaanpak'. Deze aanpak staat omschreven in de KiVa-handleiding en wordt begeleid door het KiVa-team.

Tot slot hebben we (indien noodzakelijk) in 'moeilijke groepen' de volgende aanpak: In groep 5 t/m 8 werken we met een drie waarschuwingen systeem. Daar is het volgende over afgesproken: Wanneer er disrespectvol gedrag getoond wordt naar een leerkracht, klasgenoot of ander kind, kan een kind van de leerkracht een waarschuwing krijgen. Waarschuwing 1: Jouw gedrag accepteren we niet, er gebeurt nog niks concreets. Waarschuwing 2: Jouw gedrag accepteren we niet, je moet nu op gaan passen. Waarschuwing 3: Je vertoont voor de derde keer disrespectvolgedrag. Je gaat met werk en het 'gaat even mis-formulier' naar een andere klas. In de pauze of wanneer de leerkracht eerder tijd heeft om met het kind te praten, kom hij/zij je halen. We bespreken samen het formulier en de leerkracht noteert zijn/haar visie. Het formulier gaat mee naar huis voor ondertekening.

Tijdens het gesprek met de leerkracht staan drie vragen centraal:

1. Wat gebeurde er?
2. Was dat jouw bedoeling?
  - nee. Dit is gelukkig vaak het antwoord. Dan kun je met een kind door naar stap 3.
  - ja . Als het wel de bedoeling van het kind was is er een probleem. Het kind kan dan niet in de klas terug komen. Ouders worden diezelfde middag uitgenodigd op gesprek.
3. Wat spreken we af?

4. Kind mag weer terug de klas in. De leerkracht verwacht nu dat het kind zich aan de regels houdt. Ouders worden geïnformeerd d.m.v. het 'gaat even mis-formulier', dit formulier scan je in en zet je, met de datum erbij, in Parnassys.

De leerkracht start opnieuw met de drie waarschuwingen. Wanneer het kind binnen een week meerdere keren de klas uit is gestuurd betekent dat dat het wel zijn/haar bedoeling is. Afspraken:

- Begin iedere dag met een schone lei.
- Kinderen zitten voor straf in een andere klas, niet op de gang of in een leeg hokje. Zorg dat je het kind altijd werk meegeeft.
- Noteer voor jezelf de waarschuwingen op een blaadje, zet ze niet op het bord. Je kunt erbij zetten wat het kind heeft gedaan, zo kun je dit makkelijker aan het kind en ouders terugkoppelen.

Het 3 waarschuwingen systeem wordt overruled op het moment dat:

- Er geweld gebruikt wordt (schoppen, slaan, enz.)
- Er gepest of uitgedaagd wordt met geweld tot gevolg
- Er gescholden wordt op de persoon

Op het moment dat bovenstaande drie dingen gebeuren wordt er meteen 'het gaat even mis-formulier' ingevuld.

Gevolgen van 'het gaat even mis-formulier':

1e keer: Formulier gaan mee naar huis voor ondertekening

2e keer: Er komt een gesprek met kind, ouder(s) en leerkracht. Er wordt meegedeeld dat dit gedrag niet acceptabel is. Mocht het een volgende keer gebeuren dan volgt een gesprek met de directeur erbij. Het schorsings- en verwijderingsprotocol wordt toegelicht.

3e keer: Er komt een gesprek met kind, ouder(s), leerkracht en directie. Er wordt meegedeeld dat dit gedrag niet acceptabel is. Het schorsings- en verwijderingsprotocol treedt in werking. Er komt een officiële waarschuwing vanuit het bestuur.

4e keer: Er komt een gesprek met kind, ouder(s), leerkracht en directie. Er wordt meegedeeld dat dit gedrag niet acceptabel is. Er volgt een interne of externe schorsing van één of meerdere dagen (te bepalen door directie en bestuur).

Bij een externe schorsing wordt de leerplichtambtenaar ingelicht en er volgt een MDO.

Afspraken omtrent de 'het gaat even mis-formulieren':

- De formulieren worden altijd in gescand en met datum in Parnassys gezet.
- We werken in vijf periodes van vakantie tot vakantie. Na iedere vakantie vervallen de eerder gekregen formulieren, deze formulieren worden wel bewaard in Parnassys.